

Perusopetuksen opetussuunnitelma
Lisäys 8.-9.luokkien valinnaisiin aineisiin

ESPANJA (1 vvt); 9lk

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia. Oppilaita opastetaan huomaamaan eri romaanisten kielten ominaisuuksia, eroja ja yhtäläisyyksiä. Espanjan yhä kasvavaan globaaliin käyttöön kiinnitetään huomiota. Espanjankielisten maiden laajaa kulttuurista perintöä ja elämäntapaa tehdään tutuksi.	L1, L2, L4
Kielenopiskelutaidot		
T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella	S2 Kielenopiskelutaidot: Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Oppilaita ohjataan mahdollisuuksien mukaan löytämään tapoja käyttää espanjaa alusta lähtien esim. lukemalla netissä ilmestyviä lehtiä (urheilupalstat, uutiset, viihde), katselemalla espanjankielisiä ohjelmia ja kuuntelemalla espanjankielistä musiikkia.	L3
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T3 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia	L4
T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä		L4

T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan	kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä. Oppilaita opastetaan käyttämään internetiä vuorovaikutukseen, luokassa simuloidaan todellisia tilanteita draaman ja pari- sekä ryhmätyön avulla, voidaan kirjoittaa viestejä toisille oppilaille esim. peda.netin kautta tai eri viestintäapplikaatioiden avulla. Opastetaan oppilaita ilmaisemaan toiveitaan, tunteitaan ja pulmiaan monipuolisesti sekä opastetaan selviytymään eri tilanteissa rohkeasti kommunikoimalla. Kiinnitetään huomiota espanjakielen erityisiin kohteliaisuutta ilmaiseviin tapoihin puhuteltaessa sekä kieliopillisesti korrektiin kieleen kommunikoitaessa eri-ikäisten henkilöiden kanssa.	L4, L6
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita	L4

	otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä. Tarjotaan oppilaille monipuolisia arkiseen elämään ja espanjankielisten maiden elämänmuotoon ja kulttuuriin liittyviä tekstejä. Rohkaistaan oppilaita itsenäiseen ja kriittiseen tiedonhakuun ja myös yhteistyöhön oppilastovereiden kesken.	
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisiin rakenteisiin	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä. Puhuttua kieltä korostetaan alusta lähtien runsaasti, jotta oppilaille muodostuu luottamusta oman ääntämisen kehittymiseen ja asioiden ilmaisemiseen espanjaksi. Kirjoitettuja viestejä harjoitellaan toistaen ja esimerkkilauseita kirjoittaen ja muunnellen.	L5

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perustelleella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.

S2 Kielenopiskelutaidot: Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.

Espanjan valinnaisen kurssin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Kohdekieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Opettajien yhteistyötä voidaan tarpeen tullen toteuttaa vertailemalla espanjaa koulussa opiskeltaviin toisiin kieliin. Esimerkkeinä voisivat olla tervehdykset, yleiset arkielämän sanonnat, ääntämisen ja rakenteiden erot muiden koulussa opiskeltavien kielen kanssa. Kansainvälistä yhteydenpitoa voidaan toteuttaa esim. mahdollisten koulussa toteutettavien Erasmus-hankkeiden parissa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki espanjan valinnaiskurssilla

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai kieltä entuudestaan osaaville.

Rohkaistaan myös oppilaita, joilla on kielellisiä oppimisvaikeuksia valitsemaan uusia kieliä, koska valinnaisessa espanjassa pelillisyyden ja draaman avulla sekä yksilöllisen ohjauksen avulla voidaan saada oppilaat tuntemaan uuden kielen oppimisen iloa.

Oppilaan oppimisen arviointi espanjan valinnaiskurssilla

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Oppimisen arvioinnin kriteerit sidotaan Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua tai vastaavaa työkalua. Arviointi on jatkuvaa, monipuolista ja itsearviointia käytetään runsaasti. Arvioinnissa voidaan käyttää paljon suullista palautetta ja vertaispalautetta voidaan kokeilla haluttaessa. Oppilaalle annettavan jatkuvan palautteen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien työskentelytapojensa tarkoituksenmukaiseen käyttämiseen ja mahdolliseen tehostamiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

ENGLANTI (1 vvt); 9.lk

Englannin valinnaisen kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälistä toimintakykyä T2 kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi. Kurssilla tarkastellaan monipuolisesti englanninkielistä maailmaa ja kielen ilmiöitä. Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttötilanteita.	L1, L2 L1, L2 L1, L3
Kielenopiskelutaidot		
T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen	S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.	L1, L3

vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen T5 kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksia	Käytämme monipuolisesti eri tiedonhakumenetelmiä ja lähteitä ja harjoitteleme tiedon soveltamista.	L1
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä		
T6 rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä T7 tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiokeinojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä T8 auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaan rakentavaa kulttuurienvälistä viestintää T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita T10 ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Keskeistä on suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Kurssilla painottuu suuntautuminen toisen asteen opintoihin. Vahvistetaan opittujen rakenteiden ja sanaston hallintaa monipuolisin menetelmin. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita. Pyritään ottamaan huomioon oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet.	L4 L4, L6 L2 L4 L5, L6

Englannin valinnaiskurssien opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaaliksi lingua francaksi.

S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Keskeistä on suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja globaalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Englannin valinnaiskurssien oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelytapoina käytetään mm. pari- ja pienryhmätyöskentelyä ja yhdessä oppimista erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Englantia käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki englannin valinnaiskursseilla

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Tehtäviä eriytetään tarvittaessa oppilaiden taitotason mukaan ja yksilölliset tarpeet huomioiden. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai englantia entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi englannin valinnaiskursseilla

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Englannin valinnaiskursseilla arviointi on monipuolista ja jatkuvaa. Arviointikeinoina voidaan tarvittaessa käyttää kokeita, sanakokeita ja testejä. Lisäksi arvioidaan oppilaan tuntityöskentelyä ja hänen yksin tai ryhmässä tekemiään omia tuotoksia. Kurssilla voidaan toteuttaa myös itse- ja vertaisarviointia.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

Ruotsin valinnaisen kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 ohjata oppilasta tutustumaan pohjoismaiseen kieliympäristöön sekä Pohjoismaita yhdistäviin arvoihin T2 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tehdään ja raportoidaan havaintoja pohjoismaisista kielenkäyttöympäristöistä, Suomen, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kulttuurin ominaispiirteistä sekä Pohjoismaita yhdistävistä tekijöistä. Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja sekä verrataan ruotsin kieltä oppilaiden aiemmin opiskelemiin kieliin. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa. Pohjoismaita yhdistäviä tekijöitä ovat historia, uskonto, korkeakoulutus, tasa-arvo, elintaso, hyvinvointi, demokratia ja kieli. Loimaalla on Pohjoismaiden välistä ystävyyuskuntatoimintaa kuten nuorisoleirejä. Osalla loimaalaisista urheiluseuroista on pelimatkoja esimerkiksi Ruotsiin tai Suomen ruotsinkielisille alueille. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti erilaisia kielenkäyttötilanteita.	L2, L5 L1, L4
Kielenopiskelutaidot		
T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen T4 kannustaa oppilasta huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä omassa elämässään ja ohjata oppilasta käyttämään ruotsia rohkeasti erilaisissa tilanteissa koulussa ja koulun ulkopuolella.	S2 Kielenopiskelutaidot: Käytetään erilaisia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Harjoitetaan vuorovaikutustaitoja ja rohkaistaan oppilaita monipuoliseen kielen käytön harjoittamiseen erilaisissa tilanteissa. Oppilasta ohjataan käyttämään sosiaalista mediaa opiskelun apuna ja etsimään kontakteja pohjoismaisilta kielialueilta. Harjoitellaan etsimään tietoa ruotsin kielellä erilaisista lähteistä. Harjoitellaan myös vaativampia viestintätilanteita kuten mielipiteen ilmaisua ja väittelyä.	L1 L2, L7

	Laajennetaan ja syvennetään kielen rakenteiden osaamista. Kielioppi soveltuu hyvin itseopiskeluun.	
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T5 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta T6 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä T7 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan	S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Oppilas osaa laajentaa kielen tuottamistaan suullisesti luokka-asteensa tavoitteiden mukaisesti. Oppilas osaa ilmaista itseään pitemmillä lauseilla ja perustella näkemyksensä. Korostetaan ruotsin kielen merkitystä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Käydään läpi lisätekstejä luetun ymmärtämistä varten ja lisätään tiedonhankinta-tehtäviä.	L4 L2, L4 L2, L4, L6
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä/ Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T8 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin	S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Oppilas osaa laajentaa kielen tuottamistaan kirjallisesti luokka-asteensa tavoitteiden mukaisesti. Harjoitellaan sisällöltään vaativampien kirjoitelmien laatimista.	L4 L4, L5

Ruotsin valinnaisen kurssin opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tehdään ja raportoidaan havaintoja pohjoismaisista kielenkäyttöympäristöistä, Suomen, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kulttuurin ominaispiirteistä sekä Pohjoismaita yhdistävistä tekijöistä. Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja

sekä verrataan ruotsin kieltä oppilaiden aiemmin opiskelemiin kieliin. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa.

S2 Kielenopiskelutaidot: Käytetään erilaisia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Harjoitetaan vuorovaikutustaitoja ja rohkaistaan oppilaita monipuoliseen kielen käytön harjoittamiseen erilaisissa tilanteissa.

S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Ruotsin valinnaisen kurssin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Ruotsin kieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ruotsin valinnaiskurssilla

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Runsas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi ruotsin valinnaiskurssilla

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua. Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Ruotsin valinnaiskurssilla arviointikeinoina voidaan tarvittaessa käyttää kirjallisia ja suullisia kokeita, sanakokeita ja testejä. Lisäksi oppilasta kannustetaan itsearviointiin ja vertaisarviointiin. Arviointi on monipuolista ottaen huomioon oppilaan tuntityöskentelyn ja hänen yksin tai ryhmässä tekemänsä tuotokset.

Oppilaan oppimisen arviointi : Numeroarviointi

Ruotsin valinnaisen kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 ohjata oppilasta tutustumaan pohjoismaiseen kieliympäristöön sekä Pohjoismaita yhdistäviin arvoihin T2 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tehdään ja raportoidaan havaintoja pohjoismaisista kielenkäyttöympäristöistä, Suomen, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kulttuurin ominaispiirteistä sekä Pohjoismaita yhdistävistä tekijöistä. Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja sekä verrataan ruotsin kieltä oppilaiden aiemmin opiskelemiin kieliin. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa. Pohjoismaita yhdistäviä tekijöitä ovat historia, uskonto, korkeakoulutus, tasa-arvo, elintaso, hyvinvointi, demokratia ja kieli. Loimaalla on Pohjoismaiden välistä ystävyyuskuntatoimintaa kuten nuorisoleirejä. Osalla loimaalaisista urheiluseuroista on pelimatkoja esimerkiksi Ruotsiin tai Suomen ruotsinkielisille alueille. Kurssilla harjoitellaan monipuolisesti erilaisia kielenkäyttötilanteita.	L2, L5 L1, L4
Kielenopiskelutaidot		
T3 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen T4 kannustaa oppilasta huomaamaan mahdollisuuksia käyttää ruotsin kieltä omassa elämässään ja ohjata oppilasta käyttämään ruotsia rohkeasti erilaisissa tilanteissa koulussa ja koulun ulkopuolella.	S2 Kielenopiskelutaidot: Käytetään erilaisia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Harjoitetaan vuorovaikutustaitoja ja rohkaistaan oppilaita monipuoliseen kielen käytön harjoittamiseen erilaisissa tilanteissa. Oppilasta ohjataan käyttämään sosiaalista mediaa opiskelun apuna ja etsimään kontakteja pohjoismaisilta kielialueilta. Harjoitellaan etsimään tietoa ruotsin kielellä erilaisista lähteistä. Harjoitellaan myös vaativampia viestintätilanteita kuten mielipiteen ilmaisua ja väittelyä.	L1 L2, L7

	Laajennetaan ja syvennetään kielen rakenteiden osaamista. Kielioppi soveltuu hyvin itseopiskeluun.	
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T5 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta T6 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä T7 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan	S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Oppilas osaa laajentaa kielen tuottamistaan suullisesti luokka-asteensa tavoitteiden mukaisesti. Oppilas osaa ilmaista itseään pitemmillä lauseilla ja perustella näkemyksensä. Korostetaan ruotsin kielen merkitystä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Käydään läpi lisätekstejä luetun ymmärtämistä varten ja lisätään tiedonhankinta-tehtäviä.	L4 L2, L4 L2, L4, L6
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä/ Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T8 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista erilaisista aiheista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin	S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen. Oppilas osaa laajentaa kielen tuottamistaan kirjallisesti luokka-asteensa tavoitteiden mukaisesti. Harjoitellaan sisällöltään vaativampien kirjoitelmien laatimista.	L4 L4, L5

Ruotsin valinnaisen kurssin opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tehdään ja raportoidaan havaintoja pohjoismaisista kielenkäyttöympäristöistä, Suomen, Ruotsin ja muiden Pohjoismaiden kulttuurin ominaispiirteistä sekä Pohjoismaita yhdistävistä tekijöistä. Havainnoidaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja

sekä verrataan ruotsin kieltä oppilaiden aiemmin opiskelemiin kieliin. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa.

S2 Kielenopiskelutaidot: Käytetään erilaisia opiskelustrategioita, oppimateriaaleja ja oppimisympäristöjä tehokkaasti ja opiskelumotivaatiota vahvistavalla tavalla. Käytetään itsenäiseen, pitkäjänteiseen työskentelyyn ja kriittiseen tiedonhankintaan ohjaavia toimintatapoja. Harjoitetaan vuorovaikutustaitoja ja rohkaistaan oppilaita monipuoliseen kielen käytön harjoittamiseen erilaisissa tilanteissa.

S3 Kehittyvä kielitaito: taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä. Harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Ruotsin valinnaisen kurssin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan Eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Ruotsin kieltä käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ruotsin valinnaiskurssilla

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Rungas viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai ruotsin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi ruotsin valinnaiskurssilla

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu Eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua. Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Oppilaita rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.

Ruotsin valinnaiskurssilla arviointikeinoina voidaan tarvittaessa käyttää kirjallisia ja suullisia kokeita, sanakokeita ja testejä. Lisäksi oppilasta kannustetaan itsearviointiin ja vertaisarviointiin. Arviointi on monipuolista ottaen huomioon oppilaan tuntityöskentelyn ja hänen yksin tai ryhmässä tekemänsä tuotokset.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

ILMAISUTAITO (2 vvt); 8.lk
Ilmaisutaidon valinnaisen kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä	S1 Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä.	L2, L3, L6, L7
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään sekä antaa valmiuksia rohkeaan, hallittuun esiintymiseen ja itseilmaisuun niin arkielämän tilanteissa kuin näyttämölläkin	S2 Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin. Ensimmäiseksi tutustutaan ilmaisun perusteisiin ja draaman työtapoihin. Harjoitellaan liike- ja puheilmaisua sekä äänenkäyttöä, tehdään rentoutumis- ja keskittymisharjoituksia sekä erilaisia rooliharjoituksia. Harjoitukset tehdään pääasiassa pareittain tai ryhmässä. Lisäksi suunnitellaan ja tehdään esityksiä, mahdollisesti myös koulun tilaisuuksiin. Pyritään käymään myös teatterissa. Oppilaat voivat itse vaikuttaa sisältöjen ja työtapojen suunnitteluun.	L1, L2, L3, L7
T3 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä	S3 Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta.	L1, L2, L6, L7

Ilmaisutaidon valinnaisen kurssin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa ja havainnoidaan omasta ja muiden viestinnästä syntyviä vaikutelmia ja merkityksiä.

S2 Tutustutaan teatteriin taidemuotona ja teatteri-ilmaisun keinoihin. Ensimmäiseksi tutustutaan ilmaisun perusteisiin ja draaman työtapoihin. Harjoitellaan liike- ja puheilmaisua sekä äänenkäyttöä, tehdään rentoutumis- ja keskittymisharjoituksia sekä erilaisia rooliharjoituksia. Harjoitukset tehdään pääasiassa pareittain tai ryhmässä. Lisäksi suunnitellaan ja tehdään esityksiä, mahdollisesti myös koulun tilaisuuksiin. Pyritään käymään myös teatterissa. Oppilaat voivat itse vaikuttaa sisältöjen ja työtapojen suunnitteluun.

S3 Harjoitellaan arvioimaan omia vuorovaikutustaitoja ja viestintätapoja ja havaitsemaan niiden kehittämiskohteita. Opetellaan antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta.

Ilmaisutaidon valinnaisen kurssin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa runsaasti kielellisiä virikkeitä sekä mahdollisuuksia etsiä, käyttää ja tuottaa tietoa laajoistakin tekstikokonaisuuksista myös monimediaisissa ympäristöissä. Oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Työtavat valitaan niin, että luetun ymmärtämisenstrategioiden hallinta vahvistuu ja tekstin tuottamisen prosessit sujuvoituvat. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä myös

viestintäteknologiaa hyödyntäen. Opetusta eheytetään prosessi- ja projektityöskentelyn avulla ja valitaan työtavat niin, että oppiaineen sisältöalueet integroituvat luontevasti toisiinsa. Draamaa integroidaan eri sisältöalueiden, erityisesti kirjallisuuden, ja muiden oppiaineiden opetukseen. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetus integroituu luontevasti esimerkiksi vieraiden kielten, historian, maantiedon ja kuvataiteen opetukseen. Jokaisen oppilaan viestijäkuvaa vahvistetaan vuorovaikutusharjoituksin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ilmaisutaidon valinnaiskursseilla

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään ja käyttämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Oppilaita ohjataan löytämään ja valitsemaan itseään kiinnostavaa ja omalle lukutaidolle ja -tavalle soveltuvia tekstejä monimuotoisten tekstien joukosta ja kannustetaan kirjallisuuden ja muiden tekstien omaehtoiseen lukemiseen. Oppilaita ohjataan myös turvalliseen ja vastuulliseen mediaympäristössä toimimiseen. Vuorovaikutustaitojen ja tekstien tuottamistaitojen kehittämiseksi annetaan yksilöllistä ohjausta ja palautetta. Oppilaat saavat ohjausta ja tukea mahdollisissa kielellisissä oppimisvaikeuksissa, käsitteiden oppimisessa ja ajatusten kielentämisessä. Myös kielellisesti lahjakkaita tuetaan esimerkiksi lukuhaasteiden ottamisessa ja itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi ilmaisutaidon valinnaiskursseilla

Oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja kielellisten valmiuksien kehittymistä sekä auttaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia. Oppimista tukevan ja erittelevän palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja annetaan välineitä niiden kehittämiseen.

Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Itsearviointin lisäksi harjoitellaan vertaisarviointia. Valinnaiskursseilla arviointi on monipuolista, kannustavaa ja jatkuvaa. Arvioinnin perusteena on tuntityöskentely eli osallistuminen tunneilla tehtäviin harjoituksiin sekä mahdollisten tuotosten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, miten aktiivisesti oppilas hyödyntää oppimaansa, ideoi ja osallistuu ryhmän toimintaan.

Oppilaan oppimisen arviointi : Numeroarviointi

MATEMATIIKKA syventävä kurssi 1 (2vvt); 8.lk

Matematiikan valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<i>T1 vahvistaa oppilaan motivaatiota, myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta matematiikan oppijana</i>	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella.	L1, L5

T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien	Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan kaavaeditorin ja geogebbran käyttöä.	L1, L5, L7
T3 ohjata oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä	S2 Luvut ja laskutoimitukset: Vahvistetaan ymmärrystä pyöristämisestä. Vahvistetaan prosenttilaskennan osaamista. Kerrataan perusarvon laskeminen. Sovelletaan taitoja arvonlisäveron laskemiseen. Täydennetään potenssilaskennan sisältöjä, tutustutaan neliöjuuren käsitteeseen ja käytetään näitä laskutoimituksissa.	L1, L4, L5
T4 kannustaa oppilasta harjaantumaan täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti	S3 Algebra: Syvennetään potenssilaskennan ja polynomilaskentaa ymmärrystä. Harjoitellaan muistikaavojen käyttöä. Ratkaistaan yhtälöitä.	L1, L2, L4, L5
T5 tukea oppilasta loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä	S4 Funktiot: Sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin.	L1, L5
T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä	S5 Geometria: Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Sovelletaan Pythagoraan lausetta. Syvennetään ymmärrystä ympyrän ominaisuuksista ja piin likiarvon määrittämisestä. Vahvistetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.	L1, L5
T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa	S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Tehdään tilastollinen tutkimus ajan salliessa. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.	L1, L5, L6
T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa		L1, L5
T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista	L1, L5

	ajattelua. Harjoitellaan kaavaeditorin ja geogebbran käyttöä. S4 Funktiot: Sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin. S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Tehdään tilastollinen tutkimus ajan salliessa. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.	
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoa ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa T11 ohjata oppilasta kehittämään kykyään laskea peruslaskutoimituksia rationaaliluvuilla T13 tukea oppilasta laajentamaan ymmärrystään prosenttilaskennasta	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan kaavaeditorin ja geogebbran käyttöä. S2 Luvut ja laskutoimitukset: Vahvistetaan ymmärrystä pyöristämisestä. Vahvistetaan prosenttilaskennan osaamista. Kerrataan perusarvon laskeminen. Sovelletaan taitoja arvonlisäveron laskemiseen. Täydennetään potenssilaskennan sisältöjä, tutustutaan neliöjuuren käsitteeseen ja käytetään näitä laskutoimituksissa.	L1,L3,L4 L1, L4 L1,L3,L6
T14 ohjata oppilasta kehittämään yhtälönratkaisutaitojaan T15 ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista	S3 Algebra: Syvennetään potenssilaskennan ja polynomilaskentaa ymmärrystä. Harjoitellaan muistikaavojen käyttöä. Ratkaistaan yhtälöitä. S4 Funktiot: Sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin.	L1 L1, L2, L4, L5
T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä T17 ohjata oppilasta ymmärtämään ja hyödyntämään suorakulmaiseen kolmioon ja ympyrään liittyviä ominaisuuksia	S5 Geometria: Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Sovelletaan Pythagoraan lausetta. Syvennetään ymmärrystä ympyrän ominaisuuksista ja piin likiarvon määrittämisestä. Vahvistetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.	L1 L1 L1

T18 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan laskea pinta-aloja ja tilavuuksia		
T19 ohjata oppilasta määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja laskemaan todennäköisyyksiä	S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Tehdään tilastollinen tutkimus ajan salliessa. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.	L5
T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan kaavaeditorin ja geogebraan käyttöä.	L1, L5

Matematiikan valinnaisen syventävän kurssin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja. Pohditaan ja määritetään vaihtoehtojen lukumääriä. Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan kaavaeditorin ja geogebraan käyttöä.

S2 Luvut ja laskutoimitukset: Vahvistetaan ymmärrystä pyöristämisestä. Vahvistetaan prosenttilaskennan osaamista. Kerrataan perusarvon laskeminen. Sovelletaan taitoja arvonlisäveron laskemiseen. Täydennetään potenssilaskennan sisältöjä, tutustutaan neliöjuuren käsitteeseen ja käytetään näitä laskutoimituksissa.

S3 Algebra: Syvennetään potenssilaskennan ja polynomilaskentaa ymmärrystä. Harjoitellaan muistikaavojen käyttöä. Ratkaistaan yhtälöitä.

S4 Funktiot: Sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin.

S5 Geometria: Vahvistetaan yhdenmuotoisuuden ja yhtenevyyden käsitteiden ymmärtämistä. Sovelletaan Pythagoraan lausetta. Syvennetään ymmärrystä ympyrän ominaisuuksista ja piin likiarvon määrittämisestä. Vahvistetaan mittayksiköiden ja yksikkömuunnosten hallintaa.

S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Tehdään tilastollinen tutkimus ajan salliessa. Tulkitaan ja tuotetaan erilaisia diagrammeja. Lasketaan todennäköisyyksiä.

Matematiikan valinnaisen syventävän kurssin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opetuksen lähtökohtana on matematiikassa jo opittujen asioiden syventäminen. Sisällöt valitaan oppilaita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista. Konkretia toimii edelleen tärkeänä osana matematiikan opiskelua. Rohkaistaan oppilaita käyttämään ajattelua tukevia piirroksia ja välineitä. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Ongelmia matematisoidaan, ratkaistaan ja tulkitaan yksin ja yhdessä. Yhdessä työskennellessä jokainen toimii sekä itsensä että ryhmän hyväksi. Oppimispelit ovat yksi motivoiva työtapo.

Tieto- ja viestintäteknologiaa, kuten taulukkolaskentaa, kaavaeditoria ja dynaamista geometriaohjelmistoa, hyödynnetään opetuksen, oppimisen, tuottamisen, arvioinnin sekä luovuuden välineenä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikan valinnaiskurssilla

Syventävällä kurssilla on tarkoitus tarjota matemaattisesti lahjakkaille oppilaille mahdollisuus kehittyä entisestään sekä innostua haastamaan itseään lisää. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti yhdessä oppilaiden kanssa. Oppilaille korostetaan asioiden ymmärtämisen tärkeyttä. Oppilaita tuetaan suurempien asiakokonaisuuksien hahmottamisessa ja yhteyksien löytämisessä. Eriyttämisessä otetaan huomioon jokaisen oppilaan osaaminen ja annetaan mahdollisuus onnistumisen elämyksiin.

Sisältöjä voidaan rikastuttaa syventämällä yhteisesti käsiteltävää aihetta oppilaiden kiinnostuksen ja taitotason mukaan. Taitavia oppilaita tuetaan tarjoamalla heille vaihtoehtoisia työskentelymuotoja, kuten esimerkiksi erilaisia projekteja ja ongelmalähtöisiä tutkimustehtäviä oppilaita kiinnostavista matemaattisista aiheista.

Oppilaan oppimisen arviointi matematiikan valinnaiskurssilla

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä ja ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Palaute tukee oppilaiden myönteistä minäkuvaa matematiikan oppijana. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin matematiikan tavoitteisiin. Arviointi ohjaa oppilaita kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitoja. Palaute auttaa oppilaita huomaamaan, mitä tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää ja miten.

Oppilailla on aktiivinen rooli arvioinnissa. Itsearviointissa oppilaat oppivat asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja havainnoimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin. Lisäksi oppilaita ohjataan kiinnittämään huomiota tapaansa työskennellä sekä tiedostamaan asennettaan matematiikan opiskelua kohtaan.

Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin. Arvioinnin kohteena ovat matemaattiset tiedot ja taidot sekä niiden soveltaminen. Lisäksi arvioinnissa kiinnitetään huomiota tekemisen tapaan ja taitoon perustella ratkaisuja sekä ratkaisujen rakenteeseen ja oikeellisuuteen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös taito hyödyntää välineitä mukaan lukien tieto- ja viestintäteknologiaa.

Yhdessä työskenneltäessä arvioidaan sekä ryhmän jäsenten että koko ryhmän toimintaa ja tuotosta. Tuotoksen arvioinnissa kiinnitetään huomiota tuotoksen matemaattiseen sisältöön ja esitystapaan. Palautteella ohjataan oppilaita ymmärtämään jokaisen ryhmän jäsenen työskentelyn ja kehittymisen merkitys. Oppilaita ohjataan tuotosten ja toiminnan arvioimiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi : Numeroarviointi

MATEMATIIKKA (1vvt); 9.Ik

Matematiikan valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

<i>Opetuksen tavoitteet</i>	<i>Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet</i>	<i>Laaja-alainen osaaminen</i>

T1 vahvistaa oppilaan motivaatiota, myönteistä minäkuvaa ja itseluottamusta matematiikan oppijana T2 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta matematiikan oppimisesta sekä yksin että yhdessä toimien T3 ohjata oppilasta havaitsemaan ja ymmärtämään oppimiensa asioiden välisiä yhteyksiä T4 kannustaa oppilasta harjaantumaan täsmälliseen matemaattiseen ilmaisuun suullisesti ja kirjallisesti T5 tukea oppilasta loogista ja luovaa ajattelua vaativien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa ja siinä tarvittavien taitojen kehittämisessä T6 ohjata oppilasta arvioimaan ja kehittämään matemaattisia ratkaisujaan sekä tarkastelemaan kriittisesti tuloksen mielekkyyttä T7 rohkaista oppilasta soveltamaan matematiikkaa muissakin oppiaineissa ja ympäröivässä yhteiskunnassa T9 opastaa oppilasta soveltamaan tieto- ja viestintäteknologiaa matematiikan opiskelussa sekä ongelmien ratkaisemisessa	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan geogebraa ja kaavaeditorin käyttöä. S3 Algebra: Tutustutaan toisen asteen yhtälön ratkaisukaavaan ja harjoitellaan sen käyttöä. Syvennetään polynomilaskentaa, myös murtolausekkeita. Harjoitellaan muistikaavojen käyttöä. S4 Funktiot: Syvennetään funktioiden osaamista. Ajan salliessa sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin. S5 Geometria: Ajan salliessa ja ryhmän mielenkiinnon mukaan harjoitellaan syventäviä tehtäviä avaruusgeometriasta. S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Ajan salliessa ja ryhmän mielenkiinnon mukaan harjoitellaan todennäköisyyslaskuja ja logiikan perusteita. Voidaan myös tehdä projektityö.	L1, L5 L1 L1, L5 L1, L2, L5 L1 L1 L1, L6 L1, L5
T8 ohjata oppilasta kehittämään tiedonhallinta- ja analysointitaitojaan sekä opastaa tiedon kriittiseen tarkasteluun	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan geogebraa ja kaavaeditorin käyttöä.	L1, L5

	S4 Funktiot: Syvennetään funktioiden osaamista. Ajan salliessa sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin. S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Ajan salliessa ja ryhmän mielenkiinnon mukaan harjoitellaan todennäköisyyslaskuja ja logiikan perusteita. Voidaan myös tehdä projektityö.	
T10 ohjata oppilasta vahvistamaan päättely- ja päässälaskutaitoa ja kannustaa oppilasta käyttämään laskutaitoaan eri tilanteissa	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan geogebraa ja kaavaeditorin käyttöä.	L1
T14 ohjata oppilasta kehittämään yhtälönratkaisutaitojaan T15 ohjata oppilasta harjoittelemaan funktion kuvaajan tulkitsemista ja tuottamista	S3 Algebra: Tutustutaan toisen asteen yhtälön ratkaisukaavaan ja harjoitellaan sen käyttöä. Syvennetään polynomilaskentaa, myös murtolausekkeita. Harjoitellaan muistikaavojen käyttöä. S4 Funktiot: Syvennetään funktioiden osaamista. Ajan salliessa sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin.	L1 L1, L2, L4, L5
T16 tukea oppilasta ymmärtämään geometrian käsitteitä ja niiden välisiä yhteyksiä T17 ohjata oppilasta ymmärtämään ja hyödyntämään suorakulmaiseen kolmioon ja ympyrään liittyviä ominaisuuksia T18 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan laskea pinta-aloja ja tilavuuksia	S5 Geometria: Ajan salliessa ja ryhmän mielenkiinnon mukaan harjoitellaan syventäviä tehtäviä avaruusgeometriasta.	L1 L1 L1
T19 ohjata oppilasta määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja laskemaan todennäköisyyksiä	S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Ajan salliessa ja ryhmän mielenkiinnon mukaan harjoitellaan todennäköisyyslaskuja ja logiikan perusteita. Voidaan myös tehdä projektityö.	L5
T20 ohjata oppilasta kehittämään algoritmista ajatteluaan sekä taitojaan soveltaa matematiikkaa ja ohjelmointia ongelmien ratkaisemiseen	S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan geogebraa ja kaavaeditorin käyttöä.	L1, L5

Matematiikan valinnaisen syventävän kurssin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot ja menetelmät: Vahvistetaan oppilaiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Ratkaistaan pulmatehtäviä. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Syvennetään algoritmista ajattelua. Harjoitellaan geogebraa ja kaavaeditorin käyttöä.

S3 Algebra: Tutustutaan toisen asteen yhtälön ratkaisukaavaan ja harjoitellaan sen käyttöä. Syvennetään polynomilaskentaa, myös murtolausekkeita. Harjoitellaan muistikaavojen käyttöä.

S4 Funktiot: Syvennetään funktioiden osaamista. Ajan salliessa sovelletaan kuvaajia käytännön esimerkkeihin.

S5 Geometria: Ajan salliessa ja ryhmän mielenkiinnon mukaan harjoitellaan syventäviä tehtäviä avaruusgeometriasta.

S6 Tietojen käsittely ja tilastot sekä todennäköisyys: Ajan salliessa ja ryhmän mielenkiinnon mukaan harjoitellaan todennäköisyyslaskuja ja logiikan perusteita. Voidaan myös tehdä projektityö.

Matematiikan valinnaisen syventävän kurssin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opetuksen lähtökohdat valitaan oppilaita kiinnostavista aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista. Konkretia toimii edelleen tärkeänä osana matematiikan opiskelua. Rohkaistaan oppilaita käyttämään ajattelua tukevia piirroksia ja välineitä. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Ongelmia ratkaistaan ja tulkitaan yksin ja yhdessä. Yhdessä työskennellessä jokainen toimii sekä itsensä että ryhmän hyväksi. Oppimispelit voivat olla yksi motivoiva työtapo. Tieto- ja viestintäteknologiaa voidaan hyödyntää opetuksen, oppimisen, tuottamisen, arvioinnin sekä luovuuden välineenä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikan valinnaiskurssilla

Syventävällä kurssilla on tarkoitus tarjota matemaattisesti lahjakkaille oppilaille mahdollisuus kehittyä entisestään sekä innostua haastamaan itseään lisää. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti yhdessä oppilaiden kanssa. Oppilaille korostetaan asioiden ymmärtämisen tärkeyttä. Oppilaita tuetaan suurempien asiakokonaisuuksien hahmottamisessa ja yhteyksien löytämisessä. Eriyttämisessä otetaan huomioon jokaisen oppilaan osaaminen ja annetaan mahdollisuus onnistumisen elämyksiin.

Sisältöjä voidaan rikastuttaa syventämällä yhteisesti käsiteltävää aihetta oppilaiden kiinnostuksen ja taitotason mukaan. Taitavia oppilaita tuetaan tarjoamalla heille vaihtoehtoisia työskentelymuotoja, kuten esimerkiksi erilaisia projekteja ja ongelmalähtöisiä tutkimustehtäviä oppilaita kiinnostavista matemaattisista aiheista.

Oppilaan oppimisen arviointi matematiikan valinnaiskurssilla

Monipuolisella arvioinnilla ja kannustavalla palautteella tuetaan matemaattisen ajattelun ja itseluottamuksen kehittymistä ja ylläpidetään ja vahvistetaan opiskelumotivaatiota. Palaute tukee oppilaiden myönteistä minäkuvaa matematiikan oppijana. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin matematiikan tavoitteisiin. Arviointi ohjaa oppilaita kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitoja. Palaute auttaa oppilaita huomaamaan, mitä tietoja ja taitoja tulisi edelleen kehittää ja miten.

Oppilailla on aktiivinen rooli arvioinnissa. Itsearviointissa oppilaat oppivat asettamaan tavoitteita oppimiselleen ja havainnoimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin. Lisäksi oppilaita ohjataan kiinnittämään huomiota tapaansa työskennellä sekä tiedostamaan asennettaan matematiikan opiskelua kohtaan.

Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin. Arvioinnin kohteena ovat matemaattiset tiedot ja taidot sekä niiden soveltaminen. Lisäksi arvioinnissa kiinnitetään huomiota tekemisen tapaan ja taitoon perustella ratkaisuja sekä ratkaisujen rakenteeseen ja oikeellisuuteen. Arvioinnissa otetaan huomioon myös taito hyödyntää välineitä mukaan lukien tieto- ja viestintätekniologiaa.

Yhdessä työskenneltäessä arvioidaan sekä ryhmän jäsenten että koko ryhmän toimintaa ja tuotosta. Tuotoksen arvioinnissa kiinnitetään huomiota tuotoksen matemaattiseen sisältöön ja esitystapaan. Palautteella ohjataan oppilaita ymmärtämään jokaisen ryhmän jäsenen työskentelyn ja kehittymisen merkitys. Oppilaita ohjataan tuotosten ja toiminnan arvioimiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

KOTITALOUDEN SYVENTÄVÄ KURSSI 2 (1 vvt); 9.lk

Kotitalouden valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Käytännön toimintataidot/ Yhteistyö- vuorovaikutustaidot/ Tiedonhallintataidot		
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävää ja kestävästi kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintätekniologiaa T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomiota käytettävissä oleviin voimavaroihin T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen merkitystä ryhmän ja yhteisön toiminnassa	S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat ruoanvalmistus- ja leivontataitojen kehittymistä. Aterioiden suunnittelu, toteutus ja erilaiset ruokailutilanteet tahtaa ruokaan ja syömiseen liittyvien valintojen ja tottumusten pohtimiseen ravitsemussuosituksen, ruokaturvallisuuden, ruokakulttuurien, elintarviketuntemuksen, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Opetussisältöihin kuuluvat keskeisesti kansainvälisten keittiöiden ruoka- ja tapakulttuurien tuntemus. S2 Asuminen ja yhdessä eläminen: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat yhdessä elämisen taitojen kehittymistä. Sisältöjen avulla perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon yhteisössä. S3 Kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa: Sisällöt vaaditaan siten että ne ohjaavat oppilaita tekemään taloudellisia ja ympäristöä kunnioittavia valintoja.	L3 L3, L4, L5, L7 L3, L5, L7 L2, L6, L7

T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja		L1, L4 L4 L1 L1, L7
Käytännön toimintataidot/ Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot		
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädöntaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat ruoanvalmistus- ja leivontataitojen kehittymistä. Aterioiden suunnittelu, toteutus ja erilaiset ruokailutilanteet tahtaa ruokaan ja syömiseen liittyvien valintojen ja tottumusten pohtimiseen ravitsemussuositusten, ruokaturvallisuuden, ruokakulttuurien, elintarviketuntemuksen, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Opetussisältöihin kuuluvat keskeisesti kansainvälisten keittiöiden ruoka- ja tapakulttuurien tuntemus. S2 Asuminen ja yhdessä eläminen: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat yhdessä elämisen taitojen kehittymistä. Sisältöjen avulla perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon yhteisössä.	L2, L3 L1, L3, L6 L3, L6, L7

Kotitalouden valinnaiskurssin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat ruoanvalmistus- ja leivontataitojen kehittymistä. Aterioiden suunnittelu, toteutus ja erilaiset ruokailutilanteet tähtäävät ruokaan ja syömiseen liittyvien valintojen ja tottumusten pohtimiseen ravitsemussuositusten, ruokaturvallisuuden, ruokakulttuurien, elintarviketuntemuksen, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Opetussisältöihin kuuluvat keskeisesti kansainvälisten keittiöiden ruoka- ja tapakulttuurien tuntemus.

S2 Asuminen ja yhdessä eläminen: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat yhdessä elämisen taitojen kehittymistä. Sisältöjen avulla perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon yhteisössä.

S3 Kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa: Sisällöt vaaditaan siten että ne ohjaavat oppilaita tekemään taloudellisia ja ympäristöä kunnioittavia valintoja.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

KOTITALOUDEN SYVENTÄVÄ KURSSI 3 (1 vvt); 9.lk

Kotitalouden valinnaisen syventävän kurssin 3 opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Käytännön toimintataidot/ Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot/ Tiedonhallintataidot		
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat kotitaloudessa hyvinvointia edistävien tuotteiden valmistamisen taitojen kehittymistä. Tuotteiden suunnittelu, toteutus ja erilaiset oppimistilanteet tähtäävät valintojen ja päätösten pohtimiseen ravitsemussuositusten, ruokaturvallisuuden, ympäristötietoisuuden, elintarviketuntemuksen, taloudellisuuden, eettisyyden ja luotettavan tiedon näkökulmasta.	L3
T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyvinvointia edistävää ja kestävästi mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita sekä tieto- ja viestintäteknologiaa		L3, L4, L5, L7
T5 ohjata ja motivoida oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomiota käytettävissä oleviin voimavaroihin		L3, L5, L7
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohtimaan oman käytöksen		L2, L6, L7
	S2 Asuminen ja yhdessä eläminen: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat yhdessä viihtymistä ja yhteisön hyvinvointia. Sisältöjen avulla pyritään yhdessä elämisen hyvinvointia edistävien tuotteiden valmistukseen ja vastuunottoon yhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi.	
	S3 Kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa: Sisällöt valitaan siten, että ne ohjaavat oppilaita tekemään taloudellisia ja ympäristöä kunnioittavia valintoja. Sisällöt harjaannuttavat	

merkitystä" ryhmän ja yhteisön toiminnassa T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja lähiympäristöä T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä" T13 ohjata oppilasta kestävään elämäntapaan kiinnittämällä oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana valintoja	vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan sekä harjaannuttavat kodin talouteen liittyvissä kestävässä valinnoissa. Sisältöjen avulla pyritään kustannustietoisuuden kehittymiseen.	L1, L4 L4 L1 L1, L7
Käytännön toimintataidot/ Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot		
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan tuotteiden valmistamisessa tarvittavia kädentaitoja sekä kannustaa luovuuteen ja estetiikan huomioimiseen T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöään ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä" oppimistehtävien aikana T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä" sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat kädentaitojen ja tuotteen suunnittelutaitojen kehittymistä. Suunnittelu, toteutus ja oppimistilanteet tähtäävät valintojen perustelemiseen kestävästi ja ympäristöystävällisesti ravitsemussuositusten, ruokaturvallisuuden, elintarviketuntemuksen, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. S2 Asuminen ja yhdessä eläminen: Sisältöjen suunnittelussa tähdätään kestävä periaatteen mukaisiin, ympäristöä ja yhteisöä kunnioittaviin sekä taloudellisesti kannattaviin valintoihin.	L2, L3 L1, L3, L6 L3, L6, L7

Kotitalouden valinnaiskurssin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Ruokaosaaminen ja ruokakulttuuri: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat ruoanvalmistus- ja leivontataitojen kehittymistä. Aterioiden suunnittelu, toteutus ja erilaiset ruokailutilanteet tähtäävät ruokaan ja syömiseen liittyvien valintojen ja tottumusten pohtimiseen ravitsemussuositusten, ruokaturvallisuuden, ruokaketjun, elintarviketuntemuksen, taloudellisuuden, eettisyyden ja ruokaan liittyvän luotettavan tiedon näkökulmasta. Opetussisältöihin kuuluvat ruoka- ja tapakulttuuri osana identiteettiä sekä kodin juhlia.

S2 Asuminen ja yhdessä eläminen: Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat yhdessä elämisen, asumistaitojen ja asumisen ympäristö- ja kustannustietoisuuden kehittymistä. Puhtaanapito samoin kuin tekstiilien ja materiaalien hoito tarkoituksenmukaisine aineineen, laitteineen, välineineen ja työtapoineen tähtäävät arjessa tarvittavien taitojen kehittymiseen. Sisältöjen avulla perehdytään hyviin tapoihin, tasapuoliseen voimavarojen käyttöön ja vastuunottoon perheessä. Sisällöt johdattavat arvioimaan asumiseen ja kotitalouteen liittyviä palveluita.

S3 Kuluttaja- ja talousosaaminen kodissa: Sisällöt valitaan siten, että ne ohjaavat oppilaita asioimaan sekä tuntemaan vastuitaan ja oikeuksiaan valintoja ja sopimuksia tekevinä kuluttajina. Sisällöt johdattavat median- ja teknologian käyttöön arjen työvälineenä ja kannustavat pohtimaan vertaisryhmän ja median vaikutusta omiin kulutusvalintoihin. Sisällöt harjaannuttavat vastuulliseen päätöksentekoon ja ajankohtaisen tiedon hankintaan sekä evästävät tunnistamaan kotitalouksien rahankäyttöön liittyviä tilanteita ja ongelmia.

Kotitalouden valinnaiskurssien oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä oppimisympäristön valinnassa on, että se mahdollistaa seuraavat tekijät: vuorovaikutteinen toiminta, yhteisöllinen tiedon rakentaminen ja osaamisen jakaminen, tutkiva ja soveltava opiskelu sekä työskentelyn arviointi. Työn arvostaminen ja loppuun saattaminen, pitkäjänteinen tapa tehdä työtä, kunnioittava ja kiireetön ilmapiiri sekä mahdollisuus oppia myös epäonnistumisista ovat osa turvallisuutta. Opetuksessa hyödynnetään niin luokkayhteisöä, koulutiloja ja kouluympäristöä kuin digitaalisia ympäristöjä ja yhteistyöverkostoja. Oppimistehtävät vahvistavat oppilaiden näkemystä arjen rakentumisesta ja monimuotoisuudesta sekä harjaannuttavat soveltamaan koulussa opiskeltuja asioita omaan perhevaiheeseen. Työtapojen ja menetelmien valinnassa on keskeistä tiedon ja taidon kietoutuminen yhteen ja soveltaminen käytäntöön.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kotitalouden valinnaiskurseilla

Kotitalouden oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden motivaation, oman toiminnan ohjauksen ja itseohjautuvuuden asteittainen lisääntyminen. Lisäksi olennaista on työskentelyn kehittyminen vuorovaikutteiseksi, pitkäjänteiseksi ja tietoperustaiseksi. Oppimistilanteen ja tietoympäristön selkeä rakenne sekä vaikeustason mielekkyys korostuvat opetuksen suunnittelussa. Eriyttämisen lähtökohtana ovat oppilaiden osaamistason mukaiset arkipäivän rakentumiseen liittyvät oppimistilanteet ja joustavat opetusjärjestelyt.

Käytännön toimintataitojen tukemisen suunnittelussa korostuu arkipäivän ilmiöiden ja kotitalouden oppimistilanteiden kietoutuminen toisiinsa. Yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen tukemisessa keskitytään sosiaalisten tilanteiden harjoitteluun. Tiedonhallintataitojen kehittymistä tuetaan käyttämällä yksinkertaisia ja selkeitä ohjeita ja kuvia. Oppitunnin siirtymävaiheiden tunnistaminen edellyttää ohjausta ja tukea ajanhallinnassa ja oppimistehtävän jäsentelyssä. Kotitalous oppiaineena antaa mahdollisuuden soveltaa koulussa opittuja ja harjoiteltuja asioita oppilaiden omassa arjessa.

Ohjauksella tuetaan oppilaiden kiinnostusta syventää ja laajentaa kotitalouden oppimista sekä luodaan valmiuksia siirtyä perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen ja sen kautta kotitaloudellista asiantuntijuutta edellyttävään työelämään.

Kotitalouden opetuksen käytännön luonteen vuoksi opetus on jo lähtökohtaisesti monikanavaista. Toiminnan yhteistyöluonteen vuoksi oppijoille muodostuu erilaisia rooleja ja kokonaisuuksiin kuuluu aina luonnostaan erilaisia tehtäviä tai työosioita, joista on mahdollista valita erilaisille oppijoille parhaiten sopiva osuus tasapuolisuutta ja yhdenvertaisuutta noudattaen.

Oppilaan oppimisen arviointi kotitalouden valinnaiskursseilla

Kotitaloudessa oppimisen arviointi on monimuotoista, ohjaavaa ja kannustavaa. Oppilaat saavat palautetta taidostaan toimia eri asiayhteyksissä ja toteuttaa kotitalouden tehtäviä. Ajattelua tuetaan ohjaamalla oppilaita pohtimaan tapaansa hahmottaa ja käsitellä omaa ympäristöä. Huomiota kiinnitetään myös kotitalouden käsitteiden hahmottamiseen ja sisältöjen omaksumiseen. Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

KUVATAITEEN SYVENTÄVÄ KURSSI 2 (1 vvt); 9.lk

Kuvataiteen valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu		
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista	S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa voidaan käsitellä omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta. S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta.	L1, L3, L4, L5 L2, L4, L5, L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan sopivilla tekniikoilla	S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa voidaan käsitellä omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta.	L2, L3, L4, L5

	S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat syventyvät erilaisiin taidekäsitelmiin ja taiteen ilmiöihin. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	
Kuvallinen tuottaminen		
T4 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä syventämään näin kuvallisen tuottamisen taitojaan	S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa voidaan käsitellä omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta.	L2, L3, L5, L6
T6 rohkaista oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään sekä soveltamaan kuvallisen viestinnän ja vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan		L1, L2, L3, L5
		L1, L2, L4, L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta		
T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle ja yhteisölle	S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa voidaan käsitellä omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta.	L2, L3, L6, L7
	S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat syventyvät erilaisiin taidekäsitelmiin ja taiteen ilmiöihin. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.	
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen		
T8 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys sekä vaikuttamaan kuvien avulla	S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa voidaan käsitellä omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta.	L1, L2, L4, L7

Kuvataiteen valinnaiskurssien tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

Kuvataiteen opetuksen tavoitteita lähestytään omia kuvakulttuureja, ympäristön kuvakulttuureja ja taiteen maailmoja tutkimalla. Sisällöt rakentavat yhteyksiä oppilaille tuttuun ja heille uusien kuvakulttuurien välille. Oppilaita kannustetaan ottamaan osaa opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen ja työskentelymenetelmien valintaan. Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia.

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa voidaan käsitellä omien kuvakulttuurien merkitystä omaan elinympäristöön sekä yhteiskuntaan vaikuttamisen kannalta.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta.

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat syvenyvät erilaisiin taidekäsitteisiin ja taiteen ilmiöihin. Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana.

Kuvataiteen valinnaiskurssien oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Opetuksessa pyritään luomaan mahdollisuuksia verkko- ja mediaympäristöjen monipuoliselle käytölle, taiteidenvälisille ja koulun ulkopuolisille projekteille.

Ohjaus, tuki ja eriyttäminen kuvataiteen valinnaiskursseilla

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuksiin rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan osaamista kuvataiteessa perusopetuksen jälkeisiin opintoihin valmistavasta näkökulmasta.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteen valinnaiskursseilla

Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Oppilaita ohjataan arvioinnilla omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetuksen tavoitteissa määriteltyihin taideoppimisen ulottuvuuksiin.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

LIIKUNNAN SYVENTÄVÄ KURSSI 3 (1 vvt); 9.Ik
Liikunnan valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Fyysinen toimintakyky		
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen T2 ohjata oppilasta harjoittelun avulla kehittämään välineenkäsittelytaitojaan, havaintomotorisia taitojaan ja tasapaino- ja liikkumistaitojaan, jotta oppilas osaa käyttää, yhdistää ja soveltaa niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri välineillä, eri vuodenaikoina ja eri liikuntamuodoissa T3 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta T4 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan	S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Liikunnan opetukseen valitaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja ja niiden soveltamista monipuolisesti kehittäviä turvallisia tehtäviä. Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja vahvistetaan liikuntamuotojen ja liikuntalajien avulla monipuolisesti eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä. Monipuoliset tehtävät, leikit, harjoitteet ja pelit mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden kokemuksia. Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joilla opetellaan harjoittelemaan voimaa, nopeutta, kestävyyttä ja liikkuvuutta. Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omaa fyysistä toimintakykyään.	L1, L3 L3 L3 L3, L6, L7
Sosiaalinen toimintakyky		
T5 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen T6 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä ottamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista	S2 Sosiaalinen toimintakyky: Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan ja kehittämään omaa sosiaalista toimintakykyään. Liikunnan opetukseen valitaan erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon sekä auttamaan ja avustamaan muita. Tehtävien myötä opitaan vastuun ottamista yhteisistä asioista ja niiden järjestelyistä sekä säännöistä. Myönteistä yhteisöllisyyttä lisätään ryhmätehtävillä.	L2, L3, L6, L7 L2, L6, L7

Psyykkinen toimintakyky		
<i>T7 auttaa oppilasta ymmärtämään riittävän fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan merkitys kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille</i> <i>T8 tutustuttaa oppilas yleisten liikuntamuotojen harrastamiseen liittyviin mahdollisuuksiin, tietoihin ja taitoihin, jotta hän saa edellytyksiä löytää itselleen sopivia iloa ja virkistystä tuottavia liikuntaharrastuksia</i>	S3 Psyykkinen toimintakyky: Liikunnan opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Erilaisilla tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä. Opetuksen yhteydessä tutustutaan harjoittelun periaatteisiin sekä annetaan tietoa liikunnan harrastusmahdollisuuksista ja toimintatavoista eri liikuntamuodoissa.	L3 L1, L3

Liikunnan valinnaiskurssien tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Liikunnan opetukseen valitaan havainto- ja ratkaisuntekotasaitoja ja niiden soveltamista monipuolisesti kehittäviä turvallisia tehtäviä. Tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja vahvistetaan liikuntamuotojen ja liikuntalajien avulla monipuolisesti eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä.

Monipuoliset tehtävät, leikit, harjoitteet ja pelit mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä kehollisen ilmaisen ja esteettisyyden kokemuksia. Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joilla opetellaan harjoittelemaan voimaa, nopeutta, kestävyttä ja liikkuvuutta. Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omaa fyysistä toimintakykyään.

S2 Sosiaalinen toimintakyky: Liikuntatehtävien avulla oppilaat oppivat arvioimaan ja kehittämään omaa sosiaalista toimintakykyään. Liikunnan opetukseen valitaan erilaisia pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon sekä auttamaan ja avustamaan muita. Tehtävien myötä opitaan vastuun ottamista yhteisistä asioista ja niiden järjestelyistä sekä säännöistä. Myönteistä yhteisöllisyyttä lisätään ryhmätehtävillä.

S3 Psyykkinen toimintakyky: Liikunnan opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Erilaisilla tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä edistetään myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä. Opetuksen yhteydessä annetaan tietoa liikunnan merkityksestä kasvu- ja kehitykselle, tutustutaan harjoittelun periaatteisiin sekä annetaan tietoa liikunnan harrastusmahdollisuuksista ja toimintatavoista eri liikuntamuodoissa.

Liikunnan valinnaiskurssien oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Opetuksessa otetaan huomioon vuodenaikat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja,

kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Liikuntateknologian hyödyntämisellä tuetaan liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamista. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnan valinnaiskursseilla

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkeavalla palautteella. Vuosiluokkien 8-9 opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota toimintakyvyn tukemiseen ja mieluisan liikuntaharrastuksen ylläpitämiseen tai löytämiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnan valinnaiskursseilla

Oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla tuetaan monipuolisella, kannustavalla ja ohjaavalla palautteella ja arvioinnilla. Ne tukevat oppilaiden myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Palautteessa ja arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset vahvuudet sekä kehittymistarpeet ja tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet.

Liikunnan arviointi perustuu fyysisen-, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn tavoitteisiin. Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä siten, että oppilailla on mahdollisuus osoittaa parasta osaamistaan. Oppilaita ohjataan itsearviointiin.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

MUSIIKIN SYVENTÄVÄ KURSSI 2 (1 vvt); 9.lk

Musiikin valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Osallisuus/ Musiikilliset tiedot ja taidot sekä luova tuottaminen/ Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito/ Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa/ Oppimaan oppiminen musiikissa		
T1 kannustaa oppilasta rakentavaan toimintaan musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenenä	S1 Miten musiikissa toimitaan: Opetuksessa on keskeistä musiikillisten ilmaisutaitojen monipuolinen kehittäminen sekä omien ideoiden ja ratkaisujen tuottaminen. Äänenkäyttöä, laulutaitoa ja käytössä olevien keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoja syvennetään yhteismusisoinnissa.	L2, L7
T2 ohjata oppilasta ylläpitämään äänenkäyttö- ja laulutaitoaan sekä kehittämään niitä edelleen musisoivan ryhmän jäsenenä	Ryhmän jäsenten toiveet ja henkilökohtaiset tavoitteet vaikuttavat kurssin toteuttamistapaan ja painotuksiin.	L2

T3 kannustaa oppilasta kehittämään edelleen soitto- ja yhteismusisointitaitojaan keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimin	S2 Mistä musiikki muodostuu: Musisoinnissa käytetään aiemmin opittuja musiikkikäsitteitä ja musiikin perusmerkintätapoja. Taitojen kehittyessä käsitteellistä osaamista syvennetään ja sovelletaan musisoinnin eri tilanteissa. Opetuksessa huomioidaan myös tulkinnan merkitys musiikillisessa ilmaisussa.	L2
T4 rohkaista oppilasta monipuoliseen musiikkiliikunnalliseen kokemiseen ja ilmaisuun		L2
T5 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja havainnointiin sekä ohjata häntä keskustelemaan havainnoistaan	S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa: Musiikillisten taitojen ja tietojen ohella opetuksessa käsitellään oppilaiden esille tuomia aihepiirejä sekä heidän musiikkiin liittyviä kokemuksiaan ja havaintojaan. Myös kuluttamisen ja kestävän hyvinvoinnin näkökulmat ovat olennaisia musiikissa. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä musiikin ja muiden oppiaineiden sekä erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välille. Samalla pohditaan ja arvioidaan kriittisesti musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina. Lähialueen musiikkitapahtumiin ja konsertteihin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Kannustetaan oppilaita musiikin esittämiseen.	L2
T6 kannustaa oppilasta rakentamaan luovaa suhdetta musiikkiin ja ohjata heitä improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen sekä taiteidenväliseen työskentelyyn		L1, L2, L6
T7 ohjata oppilasta musiikin tallentamiseen ja tieto- ja viestintäteknologian luovaan ilmaisulliseen käyttöön sekä musiikin tekemisessä että osana monialaisia kokonaisuuksia	S4 Ohjelmisto: Ohjelmistoon ja erityisesti kuunteluohjelmistoon valitaan monipuolisesti eri kulttuurien ja aikakausien musiikkia kansanmusiikista taidemusiikkiin ajankohtaiset musiikilliset ilmiöt huomioiden. Äänenkäyttöä ja laulutaitoa harjoitetaan yksi- ja moniäänisten yhteislaulujen tai soololaulujen, äänikokeilujen ja erilaisten ääniharjoitteiden avulla. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon kulttuuriperinnön vaaliminen, oppilaita innostavat teokset ja tehtävät sekä ohjelmiston käyttökelpoisuus musiikillisten taitojen oppimisessa. Ohjelmistoon sisältyvät myös oppilaiden omat luovat tuotokset ja sävellykset. Ohjelmistoon sisällytetään populaarimusiikin eri suuntauksia. Ohjelmistossa otetaan huomioon ajankohtaisuus ja integrointi muihin oppiaineisiin.	L1, L2, L5
T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikkia taiteenlajina ja ymmärtämään, miten musiikkia käytetään viestimiseen ja vaikuttamiseen eri kulttuureissa		L2, L4
T9 rohkaista ja ohjata oppilasta keskustelemaan musiikista käyttäen musiikin käsitteitä ja terminologiaa		L4
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan musiikin vaikutuksia tunteisiin ja hyvinvointiin		L3, L4
T11 ohjata oppilasta huoletamaan kuulostaan sekä		L3
		L1

<i>musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta</i> <i>T12 ohjata oppilasta kehittämään musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, asettamaan tavoitteita musiikilliselle oppimiselle ja arvioimaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin</i>		
--	--	--

Musiikin valinnaiskurssien tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

Musiikillisten tietojen ja taitojen oppiminen tapahtuu musisoiden eli laulaen, soittaen, kuunnellen, liikkuen, improvisoiden ja säveltäen sekä taiteidenvälistä työskentelyä ja teknologiaa hyödyntäen. Sisällöt valitaan siten, että oppilas tutustuu musiikkikulttuureihin ja -tyyleihin monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia ja oppilaiden kokemuksia.

S1 Miten musiikissa toimitaan: Opetuksessa on keskeistä musiikillisten ilmaisutaitojen monipuolinen kehittäminen sekä omien ideoiden ja ratkaisujen tuottaminen. Äänenkäyttöä, laulutaitoa ja käytössä olevien keho-, rytmi-, melodia- ja sointusoittimien soittotaitoja syvennetään yhteismusisoinnissa.

S2 Mistä musiikki muodostuu: Musisoinnissa käytetään aiemmin opittuja musiikkikäsitteitä ja musiikin perusmerkintätapoja. Taitojen kehittyessä käsitteellistä osaamista syvennetään ja sovelletaan musisoinnin eri tilanteissa. Opetuksessa huomioidaan myös tulkinnan merkitys musiikillisessa ilmaisussa.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa: Musiikillisten taitojen ja tietojen ohella opetuksessa käsitellään oppilaiden esille tuomia aihepiirejä sekä heidän musiikkiin liittyviä kokemuksiaan ja havaintojaan. Myös kuluttamisen ja kestäväen hyvinvoinnin näkökulmat ovat olennaisia musiikissa. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä musiikin ja muiden oppiaineiden sekä erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välille. Samalla pohditaan ja arvioidaan kriittisesti musiikin merkityksiä elämän eri tilanteissa eri aikoina ja aikakausina.

S4 Ohjelmisto: Ohjelmistoon ja erityisesti kuunteluohjelmistoon valitaan monipuolisesti eri kulttuurien ja aikakausien musiikkia kansanmusiikista taidemusiikkiin ajankohtaiset musiikilliset ilmiöt huomioiden. Äänenkäyttöä ja laulutaitoa harjoitetaan yksi- ja moniäänisten yhteislaulujen tai soololaulujen, äänikokeilujen ja erilaisten ääniharjoitteiden avulla. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon kulttuuriperinnön vaaliminen, oppilaita innostavat teokset ja tehtävät sekä ohjelmiston käyttökelpoisuus musiikillisten taitojen oppimisessa. Ohjelmistoon sisältyvät myös oppilaiden omat luovat tuotokset ja sävellykset.

Musiikin valinnaiskurssien oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita ja sitouttavat heidät kehittämään musiikillista osaamistaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Musiikkikäsitteitä opiskellaan musiikillisin työtavoin. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikin valinnaiskursseilla

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Työtapoja, opetusvälineitä ja soittimistoa sekä ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut tehdään oppilaita kuullen. Ratkaisuilla luodaan musiikin oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan oppilaiden itsetuntoa, työskentelytaitoja ja oma-aloitteisuutta. Työtapojen valinnassa kiinnitetään huomiota musiikkikulttuurin ja musiikin opetuksen mahdollisten sukupuolittuneiden käytäntöjen muuttamiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikin valinnaiskursseilla

Musiikin opetuksessa oppilas tarvitsee realistista ja samalla kannustavaa ja rohkaisevaa palautetta. Ohjaava palaute auttaa oppilasta hahmottamaan yhä paremmin soivaa musiikillista toteutusta, musiikillista ilmaisua ja musiikin merkityksiä. Palautetta oppilas tarvitsee erityisesti, kun hän toteuttaa luovaan tuottamiseen ja musiikkiteknologiaan liittyviä kokonaisuuksia.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

TEKNISEN TYÖN SYVENTÄVÄ KURSSI 2 (1 vvt); 9.lk

Teknisen työn valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<i>T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi</i>	S2 Muotoilu: Perekdytään asumisen, liikkumisen ja yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Kokonainen käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	L2, L3

	S6 Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	
T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan	S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Kokonainen käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. S6 Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	L1 L4, L5 L2, L4
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6 Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	L3, L6

T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa	S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Kokonainen käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. S6 Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.	L5
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7 Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen ja yrittäjyyteen havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle.	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä	S8 Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta.	L1, L4, L7

<i>valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa</i>	<i>Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäjänä arjessa.</i>	
---	--	--

Teknisen työn valinnaiskurssien tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.

S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen, liikkumisen ja yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen ja teknologiseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.

S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön eli sovelletaan ohjelmointia suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin.

S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Kokonainen käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.

S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

S6 Työturvallisuus: Perehdytään työturvallisuuteen ja kartoitetaan ja arvioidaan työn vaaroja sekä riskejä osana käsityöprosessia. Työskennellään turvallisesti.

S7 Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen ja yrittäjyyteen havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle

S8 Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäjänä arjessa.

Teknisen työn valinnaiskurssien oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Monipuoliset laitteet, koneet, työvälineet ja ympäristöt mahdollistavat monimateriaalisen käsityön oppimisen ja vastuullisen työskentelyasenteen omaksumisen. Arkielämää, luontoa, rakennettua ja esineympäristöä havainnoidaan ja hyödynnetään käsityön suunnittelussa ja valmistuksessa. Käsityössä hyödynnetään mobiililaitteita ja harjaannutaan kolmiulotteisten piirrosten ja mallien tekemiseen. Opetuksessa käytetään teknisen työn työtapoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki teknisen työn valinnaiskursseilla

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen/tuen järjestämisessä on huomioida pedagogisesti erilaiset työ- ja vuorovaikutustavat, joilla tuetaan oppilaiden käsityötaitojen oppimista, suunnittelua ja yhteisöllistä työskentelyä. Yksilö-, ryhmä- ja yhteisöllisillä työtavoilla kannustetaan oppilaita osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun ja tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien oppimisympäristöjen, työvälineiden, työtapojen ja työtehtävien valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi teknisen työn valinnaiskursseilla

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Huolehditaan siitä, että oppilaat tietävät arvioinnin perusteet. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan

laaja-alaisen käsityötaidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Palautteen anto on vuorovaikutteista, jolloin myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

TEKSTIILITYÖN SYVENTÄVÄ KURSSI 2 (1 vvt); 9.lk

Tekstiilityön valinnaisen syventävän kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<i>T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan työskentelyään sekä ideoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan yritteliäästi</i>	S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön, suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. S6 Työturvallisuus: Työskennellään turvallisesti.	L2, L3
<i>T2 ohjata oppilasta asettamaan käsityöhön omia oppimisen ja työskentelyn tavoitteita sekä toteuttamaan niiden perusteella kokonainen käsityöprosessi ja arvioimaan oppimistaan</i>	S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.	L1

T3 opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja sekä kehittämään innovaatioita T4 ohjata oppilasta käyttämään sujuvasti käsityön käsitteitä, merkkejä ja symboleja sekä vahvistamaan visuaalista, materiaalista ja teknologista ilmaisuaan	S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen, kulttuuriseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön, suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. S6 Työturvallisuus: Työskennellään turvallisesti.	L4, L5 L2, L4
T5 ohjata oppilasta havainnoimaan, ennakoimaan ja reagoimaan työtilanteisiin liittyviin riskitekijöihin ja toimimaan turvallisesti käsityöprosessissa	S6 Työturvallisuus: Työskennellään turvallisesti.	L3, L6
T6 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologian mahdollisuuksia käsityön suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, sekä yhteisöllisen tiedon tuottamisessa ja jakamisessa	S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa. S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään	L5

	luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön, suunnitelmiin ja valmistettaviin tuotteisiin. S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa. S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. S6 Työturvallisuus: Työskennellään turvallisesti.	
T7 ohjata oppilasta tuntemaan käsityön, kädentaitojen ja teknologisen kehityksen merkitys omassa elämässään, yhteiskunnassa, yrittäjyydessä ja muussa työelämässä	S7 Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä.	L6
T8 ohjata oppilasta taloudelliseen ajatteluun ja kehittämään käsityöprosessiin liittyviä valintoja, jotka edistävät kestävä elämäntapaa	S8 Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävä kehityksen edistäjänä arjessa.	L1, L4, L7

Tekstiilityön valinnaiskurssien tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Innovointi: Ratkaistaan erilaisia tuotesuunnittelutehtäviä luovasti ja kekseliäästi käyttäen käsityön käsitteistöä, merkkejä ja symboleja. Toteutetaan suunnitelmat itseilmaisua vahvistaen. Tehdään käsityöprosessin itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä.

S2 Muotoilu: Perehdytään asumisen ja pukeutumisen yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kehitykseen sekä hyödynnetään paikallisuutta ja eri kulttuurien perinteitä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa.

S3 Kokeilu: Harjoitellaan erilaisia tapoja muokata, yhdistää ja käsitellä materiaaleja sekä käytetään luovasti ja rohkeasti erilaisia perinteisiä ja uusia materiaaleja ja valmistustekniikoita. Käytetään sulautettuja järjestelmiä käsityöhön.

S4 Dokumentointi ja arviointi: Tutustutaan eri menetelmien tarjoamiin mahdollisuuksiin tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosessissa. Analysoidaan tuotteiden muotoilua ja käytettävyyttä. Käsityöprosessi dokumentoidaan hyödyntäen tieto- ja viestintäteknologiaa.

S5 Tekeminen: Valmistetaan erilaisia laadukkaita ja toimivia, ekologisesti ja eettisesti kestäviä tuotteita tai teoksia. Käytetään käsityön tekemiseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

S6 Työturvallisuus: Työskennellään turvallisesti.

S7 Yrittäjämäinen oppiminen: Tutustutaan yrittäjämäiseen oppimiseen, yrittäjyyteen havainnollisesti, virtuaalisesti, opintokäynneillä tai yritysvierailuilla. Huomioidaan käsityöosaamisen merkitys työelämälle. Hyödynnetään kulttuurilaitosten tarjontaa ideoinnin lähteenä.

S8 Tiedostaminen ja osallistuminen: Tutkitaan käsityön ja tuotteiden erilaisia merkityksiä yksilön, yhteiskunnan ja ympäristön näkökulmasta. Pohditaan käsityötä hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen edistäjänä arjessa.

Tekstiilityön valinnaiskurssien oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Monipuoliset laitteet, koneet, työvälineet ja ympäristöt mahdollistavat monimateriaalisen käsityön oppimisen ja vastuullisen työskentelyasenteen omaksumisen. Arkielämää, luontoa, rakennettua ja esineympäristöä havainnoidaan ja hyödynnetään käsityön suunnittelussa ja valmistuksessa. Käsityössä hyödynnetään mobiililaitteita ja harjaannutaan kolmiulotteisten piirrosten ja mallien tekemiseen. Opetuksessa käytetään tekstiilityön työtapoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki tekstiilityön valinnaiskursseilla

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen/tuen järjestämisessä on huomioida pedagogisesti erilaiset työ- ja vuorovaikutustavat, joilla tuetaan oppilaiden käsityötaitojen oppimista, suunnittelua ja yhteisöllistä työskentelyä. Yksilö-, ryhmä- ja yhteisöllisillä työtapoilla kannustetaan oppilaita osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet käsityön opiskeluun ja tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien oppimisympäristöjen, työvälineiden, työtapojen ja työtehtävien valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi tekstiilityön valinnaiskursseilla

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi perustuu kokonaiseen käsityön prosessiin, sen tavoitteisiin ja kriteereihin sekä opiskelun aikana tehtyyn jatkuvaan arviointiin ja dokumentointiin. Huolehditaan siitä, että oppilaat tietävät arvioinnin perusteet. Eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä. Oppilaat saavat monipuolista palautetta edistymisestään ja osaamisestaan. Arvioinnilla tuetaan laaja-alaisen käsityötaitojen kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia mahdollisuuksia osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojensa hallitsemiseen. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia. Palautteen anto on vuorovaikutteista, jolloin myös opettaja saa palautetta käyttämistään menetelmistä tai työtavoista.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

VIHERTÄJÄ SOVELTAVA KURSSI 2 (1vvt); 9.Ik

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T7 Ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä.	S1 Biologinen tutkimus. Biologisen tutkimuksen vaiheet.Etsitään ja esitetään tietoa eri ilmasto- ja kasvillisuusolosuhteista sekä eläimistöstä eri puolilla maapalloa.	L1, L4, L5, L6, L7

T8 Ohjata oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintätekniikkaa. T9 ohjata oppilasta koostamaan eliökokoelma T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa, että koulun ulkopuolella. T11 kannustaa oppilasta soveltamaan biologian tietoja ja taitoja omassa elämässä sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja päätöksenteossa. T12 Innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta. T13 Ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja ratkaisuja T14 Innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi.	Retkeillään lähiympäristössä. Istutetaan kasveja ja seurataan jonkin koti- tai lemmikkieläimen elämänkaarta. S2 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Tutkitaan erilaisten tuotantotapojen, kulutustottumusten ja valintojen ympäristövaikutuksia esim. vieraillen sekä laskelmia ja tutkimuksia tehden. Tutustutaan puhdistuslaitoksiin ja kierrätysjärjestelmiin. S3 Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Pohditaan ja suunnitellaan, miten omassa elämässä voi ottaa huomioon ympäristön suojelun ja kestävät valinnat. S4 Mitä elämä on? Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia ratkaisuja sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä. S6 Kohti kestävää tulevaisuutta. Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia ratkaisuja sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä. Käytetään erilaisia kanavia asioista tiedottamiseen ja vaikuttamiseen, mm. toteutetaan tiedotuskampanjoita ja osallistamisprojekteja koko koululle.	
--	--	--

Vihertäjä -valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Biologinen tutkimus. Biologisen tutkimuksen vaiheet. Etsitään ja esitetään tietoa eri ilmasto- ja kasvillisuusolosuhteista sekä eläimistöä eri puolilla maapalloa. Retkeillään lähiympäristössä. Istutetaan kasveja ja seurataan jonkin koti- tai lemmikkieläimen elämänkaarta.

S2 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön. Tutkitaan erilaisten tuotantotapojen, kulutustottumusten ja valintojen ympäristövaikutuksia esim. vieraillen sekä laskelmia ja tutkimuksia tehden. Tutustutaan puhdistuslaitoksiin ja kierrätysjärjestelmiin.

S3 Ekosysteemin perusrakenne ja toiminta. Pohditaan ja suunnitellaan, miten omassa elämässä voi ottaa huomioon ympäristön suojelun ja kestävät valinnat.

S4 Mitä elämä on? Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia ratkaisuja sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä.

S6 Kohti kestävää tulevaisuutta. Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia ratkaisuja sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä. Käytetään erilaisia kanavia asioista tiedottamiseen ja vaikuttamiseen,

mm. toteutetaan tiedotuskampanjoita ja osallistamisprojekteja koko koululle.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

MAAILMA TUTUKSI (1 vvt); 9.lk

Kurssilla syvennetään oppilaan maailmankuvaa ja perehdytään kiinnostaviin kokonaisuuksiin sähköisten oppimisalustojen avulla.

Tällä kurssilla tutustutaan maailman ihmeellisyyksiin: planeettoihin, maanosiin, valtioihin, eliöihin, maisemiin ja karttoihin sekä niiden mielenkiintoisten ominaisuuksien kuvailuun ja esittämiseen. Biologian osalta syvennetään oppilaan tietämystä maapallon biosfääristä; millaisia bakteereja, erikoisissa olosuhteissa eläviä arkeoneja, kasvillisuutta ja eläimistöä on erilaisissa elinympäristöissä maalla, vesistöissä ja ilmassa.

Erilaisten oppimisalustojen avulla tutustutaan maapallon sekä maapallon ulkopuolisten alueiden kiinnostaviin ominaispiirteisiin. Kurssin päätarkoituksena on tutustua maailman ihmeellisyyksiin ohjatusti ja syventyä maapallon sekä Maan ulkopuolisessa avaruudessa oleviin maailmaa kuvaaviin tekijöihin. Kurssilla syvennetään oppilaan maantieteellisten alueiden ja ilmiöiden tuntemusta ja kehitetään oppilaan geomediataitoja kuten karttojen ja karttapalveluiden käyttöä.

Kurssilla käytettävät oppimisalustat valikoidaan huomioiden kurssin oppilaiden osaamistasot ja kurssille valikoituneet painotusalueet. Esimerkiksi seuraavia oppimisalustoja voidaan käyttää: Google sites, Google Maps, Classroom, Google Gemini (tai jokin muu tekoälyavustaja), Canva, Book Creator, Google Forms sekä tilastointiohjelmat.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<i>T1 tukea oppilaan jäsenytneen karttakuvan rakentumista maapallolta</i> <i>T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla</i> <i>T3 Ohjata oppilasta tutkimaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä ja kulttuurimaisemia sekä ymmärtämään erilaisia kulttuureita. elinkeinoja ja ihmisten elämää Suomessa ja maapallon eri alueilla</i> <i>T4 Kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävän käytön merkitys</i>	S1 Maapallon karttakuva ja alueet: Sisällöt valitaan siten, että oppilaiden ymmärrys kartan peruskäsitteistä sekä erilaisista maasto- ja teemakartoista syvenee. Sisällöissä keskitytään koko maailman hahmottamiseen sekä Suomen, Euroopan ja maailman keskeisen paikannimistön omaksumiseen. Karttojen, paikkatiedon ja muun geomedian käyttö yhdistetään maantiedon sisältöjen opiskeluun. S2 Ajankohtainen muuttuva maailma: Seurataan ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle. Pohditaan kriittisesti uutistapahtumien taustoja ja alueellisia merkityksiä. Uutisseuranta yhdistetään maantiedon opiskeluun. S3 Elämän perusedellytykset maapallolla: Sisällöt liittyvät planetaarisuuteen ja sen vaikutuksiin maapallolla. Käsitellään	L1, L2, L3, L4, L6, L7

<i>T7 Ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geomediataitoja sekä lukemaan ja tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä</i> <i>T8 Ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja</i>	<i>vuorokauden – ja vuodenaikojen vaihtelua sekä ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeitä. Tarkastellaan elämän perusedellytyksiä.</i> S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: <i>Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisemallisia kokonaisuuksia. Tehdään kenttätutkimuksia.</i> S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: <i>Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, kaupunkeihin, elinkeinoin Suomea, Euroopassa ja eri puolilla maailmaa.</i> S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö. <i>Perehdytään ilmastomuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Käsitellään ympäristön tilaa, esimerkiksi Itämeren alueella. Pohditaan esimerkkien avulla globalisaation vaikutuksia ja alueellisia kehityskysymyksiä.</i>	
--	---	--

Maailma tutuksi –valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisällöt liittyvät toisiinsa siten, että maapallon karttakuvan kehittäminen (S1) ja ajankohtaisen maailman seuraaminen (S2) sisällytetään muihin sisältöalueisiin.

S1 Maapallon karttakuva ja alueet: Sisällöt valitaan siten, että oppilaiden ymmärrys kartan peruskäsitteistä sekä erilaisista maasto- ja teemakartoista syvenee. Sisällöissä keskitytään koko maailman hahmottamiseen sekä Suomen, Euroopan ja maailman keskeisen paikannimistön omaksumiseen. Karttojen, paikkatiedon ja muun geomedian käyttö yhdistetään maantiedon sisältöjen opiskeluun.

S2 Ajankohtainen muuttuva maailma: Seurataan ajankohtaisia uutisia maailman eri alueilta ja sijoitetaan uutiset kartalle. Pohditaan kriittisesti uutistapahtumien taustoja ja alueellisia merkityksiä. Uutisseuranta yhdistetään maantiedon opiskeluun.

S3 Elämän perusedellytykset maapallolla: Sisällöt liittyvät planetaarisuuteen ja sen vaikutuksiin maapallolla. Käsitellään vuorokauden – ja vuodenaikojen vaihtelua sekä ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeitä. Tarkastellaan elämän perusedellytyksiä.

S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisemallisia kokonaisuuksia. Tehdään kenttätutkimuksia.

S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla: Tutustutaan kulttuureihin, ihmisten elämään, kaupunkeihin, elinkeinoin Suomea, Euroopassa ja eri puolilla maailmaa.

S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö: Perehdytään ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Käsitellään ympäristön tilaa, esimerkiksi Itämeren alueella. Pohditaan esimerkkien avulla globalisaation vaikutuksia ja alueellisia kehityskysymyksiä.

Maantiedon ja biologian oppimisympäristöjä ja työtapoja valinnaisessa aineessa Maailma tutuksi: Keskeistä on ohjata oppilasta hahmottamaan ympäröivää maailmaa ja ymmärtämään sen ilmiöitä. Ajankohtaisella uutisseurannalla tuetaan kunkin oppilaan maailmankuvan rakentumista. Kenttä työskentelyssä voidaan tutustua esimerkiksi karttojen pohjalta ympäröivään kotiseutuun. Pyritään Spatiaalisuuteen, ohjataan oppilaita paikkatiedon käyttöön, muuhun geomedian käyttöön, esimerkiksi arjen tilanteissa.

Viestintäteknologian käyttö, geomedia, paikkatieto, työskentelytaidot, Kriittinen tiedon arviointitaito.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

VUOSI YRITTÄJÄNÄ, SOVELTAVA KURSSI 2 (1 vvt); 9.lk

Vuosi yrittäjänä –valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<i>T1 Ohjata oppilasta talouden perusteiden ymmärtämiseen ja oman talouden hallintaan</i> <i>T3 Ohjata oppilasta uuden talouden ilmiöiden ymmärtämiseen</i> <i>T4 Pyritään kehittämään oppilaan yrittäjämäisiä valmiuksia ja edistämään myönteistä asennetta työtä kohtaan</i> <i>T5 Ohjataan oppilasta hahmottamaan sijoittamiseen liittyviä käsitteitä, muotoja ja taloudellista merkitystä.</i>	S1 Perustietoa taloudesta. Annetaan valmiuksia hallita omaa taloutta. Perehdytään rahankäyttöön, säästämiseen, pankkien ja kauppajen toimintaan. Tutustutaan uuden talouden muotoihin kuten jakamistalouteen. S3 Globaali talous. Annetaan valmiuksia ymmärtää kansainvälistynyttä ja verkostoitunutta taloutta. Tutustutaan mm. matkailuun ja kulttuureihin. S4 Yrittäjyys. Tutustutaan yrittäjyyden ja yritystoiminnan periaatteisiin. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään Nuorten yrittäjyys ja talous (NYT) Vuosi yrittäjänä -kurssin sekä Helsinki Graduate School of Economicsin talouskurssi.fi-sivuston sisältöä. S5 Sijoittaminen. Tutustutaan sijoittamisen peruskäsitteisiin, muotoihin ja toimintaperiaatteisiin erityisesti nuorten näkökulmasta.	L3 L4 L5 L6 L7

Valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Perustietoa taloudesta. Annetaan valmiuksia hallita omaa taloutta. Perehdytään rahankäyttöön, säästämiseen, pankkien ja kauppojen toimintaan. Tutustutaan uuden talouden muotoihin kuten jakamistalouteen.

S2 Minä kuluttajana. Ohjataan oppilasta tiedostamaan kuluttajan oikeuksia ja vastuita. Tutustutaan, miten mm. digi- ja informaatio-talouden ilmiöt vaikuttavat kuluttamiseen. Ohjataan tiedonhankintaan, vertailuun ja kestävään kuluttamiseen.

S3 Globaali talous. Annetaan valmiuksia ymmärtää kansainvälistynyttä ja verkostoitunutta taloutta. Tutustutaan mm. matkailuun ja kulttuureihin.

S4 Yrittäjyys. Tutustutaan yrittäjyyden ja yritystoiminnan periaatteisiin. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään Nuorten yrittäjyys ja talous (NYT) Vuosi yrittäjänä -kurssin sekä Helsinki Graduate School of Economicsin talouskurssi.fi-sivuston sisältöä.

S5 Sijoittaminen. Tutustutaan sijoittamisen peruskäsitteisiin, muotoihin ja toimintaperiaatteisiin erityisesti nuorten näkökulmasta.

Valinnaisaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Pyritään käyttämään toiminnallisia ja oppilasta aktivoivia työskentelytapoja. Työskentelytapoina voidaan käyttää esimerkiksi ryhmätöitä, projekteja ja vierailuja. Työskentelyssä huomioidaan mahdollisuudet monipuolisten oppimisympäristöjen käyttöön. Harjoitellaan ryhmässä toimimista, vastuun ottamista sekä esiintymis- ja asiakaspalvelutaitoja. Yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä toiminnallisia tilanteita, joissa korostuu tekemällä oppiminen. Näillä aktiivisilla työtapoilla oppilaita rohkaistaan suhtautumaan uusiin mahdollisuuksiin avoimesti, toimimaan luovasti ja tarttumaan asioihin aloitteellisesti ja etsimään erilaisia vaihtoehtoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki valinnaisaineen opetuksessa

Opetuksen eriyttäminen koskee työskentelyn etenemistä oppilaiden erilaisten oppimistapojen mukaan. Tutkimuksellinen työskentely, ryhmässä toimiminen ja monipuoliset tehtävät tuovat kaikille onnistumisen kokemuksia. Oppimistilanteiden selkeä rakenne korostuu opetuksen suunnittelussa. Oppimistilanteissa korostuu arkipäivän ilmiöiden ja oppimistilanteiden kietoutuminen toisiinsa. Taloustaito antaa valmiuksia soveltaa koulussa opittuja asioita oppilaiden omaan arkeen. Yhteyksiä ympäröivään yhteiskuntaan pidetään tärkeinä. Paikallistuntemuksen lisäksi niillä pyritään kehittämään selviytymisen tunnetta ja vahvistamaan oppilaan itseluottamusta.

Oppilaan oppimisen arviointi valinnaisaineen opetuksessa

Arviointi ja siihen perustuva palaute on konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä ja tuotoksia. Oppimista tukevan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

PELILLINEN OHJELMOINTI, SOVELTAVA KURSSI 2 (1vvt); 9lk.
Pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9 (1 vvt)

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Oppilaan ohjelmointitaidot syventyvät	S1 Sovelletaan ohjelmointitaitoja pelien koodaamiseen.	L1, L3, L4, L5
T2 Oppilas oppii pelisuunnittelua	S2 Tutustutaan erilaisiin pelityyppeihin ja pelisuunnittelun perusteisiin mm. koodaamisen, grafiikan ja äänimaailman osalta.	L1, L3, L5
T3 Oppilas oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan pitkäkestoisen ohjelmointiprojektin	S3 Oppilas toteuttaa kurssin aikana vähintään yhden valmiin, itse suunnitellun, toimivan pelin yksin tai ryhmässä. Oppilas tutustuu projektityön periaatteisiin.	L1, L3, L5, L6
T4 Oppilas kehittyä antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta	S4 Oppilaat antavat toisilleen säännöllisesti palautetta ja kehittämisehdotuksia.	L1, L2, L5
T5 Oppilas osaa toteuttaa toimivan pelin	S5 Oppilaat toteuttavat oppimispelin tai viihdepelin, jossa on useampia tasoja. Oppilaan kiinnostuksien ja taitojen mukaan peliin voi toteuttaa itse musiikkia ja/tai grafiikkaa.	L1, L3, L4, L5, L6
T6 Oppilas syventää robotiikan osaamistaan	S6 Tutustutaan uuteen robottityyppiin ja harjoitellaan sen kanssa erilaisia ohjelmointihaasteita. Mahdollisesti osallistutaan myös robotiikkakilpailuun.	L1, L3, L5

Kurssilla tutustutaan erilaisiin ohjelmointiympäristöihin (esim. Scratch ja Tynker). Näitä hyödyntäen harjoitellaan pelin tekoa ja tehdään omia pelejä. Omaan peliin voi halutessaan suunnitella grafiikkaa ja musiikkia. Kurssilla tutustutaan myös robotteihin ja niiden ohjelmointiin. Kurssilla ei tarvita ennakkotietoja ohjelmoinnista tai pelien tekemisestä.

Valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet (1vvt)

S1 Sovelletaan ohjelmointitaitoja pelien koodaamiseen.

S2 Tutustutaan erilaisiin pelityyppeihin ja pelisuunnittelun perusteisiin mm. koodaamisen, grafiikan ja äänimaailman osalta.

S3 Oppilas toteuttaa kurssin aikana vähintään yhden valmiin, itse suunnitellun, toimivan pelin yksin tai ryhmässä. Oppilas tutustuu projektityön periaatteisiin.

S4 Oppilaat antavat toisilleen säännöllisesti palautetta ja kehittämisehdotuksia.

S5 Oppilaat toteuttavat oppimispelin tai viihdepelin, jossa on useampia tasoja. Oppilaan kiinnostuksen ja

taitojen mukaan peliin voi toteuttaa itse musiikkia ja/tai grafiikkaa.

S6 Tutustutaan uuteen robottityyppiin ja harjoitellaan sen kanssa erilaisia ohjelmointihaasteita. Mahdollisesti myös osallistutaan robotiikkakilpailuun.

Pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa mahdollisuuden syventää ohjelmoinnin osaamista ja tiimityöskentelytaitoja. Työtavat valitaan niin, että oppilaalla on mahdollisuus vaikuttaa oppimisympäristöönsä ja valita käyttämänsä työkalut tarpeiden ja vahvuksiensa mukaisesti. Pelin teema voidaan integroida muiden oppiaineiden sisältöihin. Kurssin työtavat vahvistavat vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Kurssilla tehdään sekä yksilötyötä että ryhmätyötä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen opetuksessa

Eriyttäminen on kurssissa sisäänrakennettuna; nopeammin edistyvä oppilas voi keskittyä joihinkin teknisiin tai ulkoisiin yksityiskohtiin paremmin, kun taas hitaammin edistyvä voi keskittyä enemmän pelin peruseräiteiden ja rakenteiden muodostamiseen. Ryhmätyönä tehtävässä työssä oppilas voi asemoitua omia vahvuuksiaan vastaavaan tehtävään tiimissä. Pelen teemaehdotukset valitaan siten, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat.

Oppilaan oppimisen arviointi pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen opetuksessa

Oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaan motivaation rakentumista, sekä auttaa oppilasta löytämään omat vahvuutensa. Oppilas saa jatkuvaa ohjauksellista arviointia ja sanallista palautetta suhteessa tavoitteisiin koko prosessin aikana. Itsearviointin lisäksi käytetään vertaisarviointia myös pelin kehittämisen aikana.

Oppilaan tulee voida esittää osaamistaan monipuolisesti. Arvioinnin perusteena on tuntityöskentely, eli osallistuminen tunnilla tehtäviin harjoituksiin, sekä tuotosten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, miten aktiivisesti oppilas hyödyntää oppimaansa, ideoi ja osallistuu ryhmän toimintaan. Valmiit tuotokset arvioidaan mm. toimivuuden, ulkoasun ja tekoprosessin näkökulmista.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty

PSYKOLOGIA (1vvt); 9.lk

Psykologian valinnainen kurssi: Tutustuminen psykologiaan

Psykologia on tiede, joka tutkii monipuolisesti ihmisen toimintaa - niin mielen tapahtumia kuin ulkoista käyttäytymistä. Valinnaisen kurssin tarkoituksena on tutustuttaa oppilaat psykologiaan tieteenalana ja herättää kiinnostus sitä kohtaan. Kurssilla käydään läpi psykologian keskeisiä käsitteitä ja teorioita sekä tutkimusmenetelmiä. Kurssilla pohditaan omaa oppimista ja sitä, miten omaan psyykkiseen hyvinvointiin voi vaikuttaa. Tavoitteena on oppia pohtimaan asioita psykologian näkökulmasta ja näkemään ihminen sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä. Oppilaat pääsevät vaikuttamaan siihen, mihin psykologisiin ilmiöihin perehdytään tarkemmin.

Psykologian valinnaisen kurssin opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Herättää oppilaan kiinnostus psykologiaa kohtaan.	S1 Perustietoa psykologiasta. Tutustutaan psykologiaan tieteenä, tutustutaan sen tutkimuskohteisiin ja -tapoihin. Harjoitellaan tieteellisen tiedon soveltamista omaan arkipäivään.	L1, L3, L4
T2 Ymmärtää, että psyyke vaikuttaa ihmisen toimintaan. T3 Löytää keinoja oman opiskelun helpottamiseksi.	S2 Ihminen psyykkisenä olentona, oppijana ja tiedonkäsittelijänä. Tutustutaan tietoisuuteen käsitteenä, sekä motivaation ja tunteiden syntyyn. Tutkitaan oppimista psykologisena ilmiönä ja pohditaan omaa oppimista. Tutustutaan muistin toimintaan.	L1, L3
T4 Löytää keinoja oman psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitoon.	S3 Psyykkinen hyvinvointi. Tutustutaan ihmisen psyykkiseen hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin. Pohditaan mielenterveyttä käsitteenä ja sitä, miten omasta psyykkisestä hyvinvoinnista voi huolehtia.	L3, L7
T5 Ymmärtää, että persoonallisuus vaikuttaa ihmisen toimintaan. T6 Ymmärtää, että sosiaalinen ympäristö vaikuttaa ihmisen toimintaan.	S4 Persoonallisuus- ja sosiaalipsykologian perusteita. Tutustutaan ihmiseen yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Pohditaan omaa persoonallisuutta ja toimintaa sosiaalisissa tilanteissa.	L2, L3, L6, L7

Psykologian valinnaisen kurssin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Perustietoa psykologiasta. Tutustutaan psykologiaan tieteenä, tutustutaan sen tutkimuskohteisiin ja -tapoihin. Harjoitellaan tieteellisen tiedon soveltamista omaan arkipäivään.

S2 Ihminen psyykkisenä olentona, oppijana ja tiedonkäsittelijänä. Tutustutaan tietoisuuteen käsitteenä, sekä motivaation ja tunteiden syntyyn. Tutkitaan oppimista psykologisena ilmiönä ja pohditaan omaa oppimista. Tutustutaan muistin toimintaan.

S3 Psyykkinen hyvinvointi. Tutustutaan ihmisen psyykkiseen hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin. Pohditaan mielenterveyttä käsitteenä ja sitä, miten omasta psyykkisestä hyvinvoinnista voi huolehtia.

S4 Persoonallisuus- ja sosiaalipsykologian perusteita. Tutustutaan ihmiseen yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Pohditaan omaa persoonallisuutta ja toimintaa sosiaalisissa tilanteissa.

Psykologian valinnaisen kurssin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtapojen valinnassa pyritään monipuolisuuteen ja painotetaan työtapoja, joilla kannustetaan oppilasta omaan pohdintaan ja vuorovaikutustaitojen harjoitteluun. Tunneilla käytetään toiminnallisia ja oppilasta aktivoivia työskentelytapoja, esimerkiksi esitelmiä sekä pari- ja ryhmätöitä.

Kurssilla harjoitellaan käyttämään yksinkertaisia psykologiaan ja havainnointiin liittyviä kokeita ja tutustutaan teorioihin niiden taustalla. Kurssilla opetellaan etsimään aiheeseen liittyvää tietoa ja soveltamaan sitä arkitodellisuuteen ja omiin kokemuksiin.

Kurssilla perehdytään lähdekritiikin ja medialukutaidon merkitykseen pohdittaessa psykologisen tiedon ja arkitiedon eroja. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään monipuolisesti esimerkiksi oppilastöiden tekemisessä ja tiedonhaussa. Kurssilla pyritään keskustelemalla oppimiseen.

Opetuksen lähtökohdat valitaan oppilaiden arkeen ja kiinnostuksenkohteisiin liittyvistä aiheista, ilmiöistä ja niihin liittyvistä ongelmista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki psykologian valinnaiskurssilla

Oppilaita tuetaan kunkin omien vahvuuksien pohjalta ja tarvittaessa vahvistetaan oppilaiden taitoja eri tukimuotoja hyödyntäen. Eriyttämisessä otetaan huomioon jokaisen oppilaan osaaminen ja annetaan mahdollisuus onnistumisen elämyksiin.

Oppilaan oppimisen arviointi psykologian valinnaiskurssilla

Oppilailla on mahdollisuus osoittaa osaamistaan eri tavoin. Arvioinnin perusteena on oppilaan tuntityöskentely sekä erilaiset yksilö-, ryhmä- ja parityöt. Oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Rakentava palaute tukee oppilaan motivaatiota, sekä auttaa oppilasta löytämään omat vahvuutensa ja tukee hänen käsitystään oppijana. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä ja tuotoksia.

Oppilaan oppimisen arviointi : Hyväksytty/ Hylätty